

23 מרץ, 2020

לכבוד

איגוד קציני בטיחות מקצועיים בתעבורה

הנדון: חוות דעת - חובת העסקת קציני הבטיחות ותפקידיו בצל משבר הקורונה

לבקשת מרשתי, איגוד קציני בטיחות מקצועיים בתעבורה, עמותה רשומה כחוק ללא מטרת רווח המשמשת כארגון היציג היחיד של מרבית קציני הבטיחות בישראל (להלן: "האיגוד"), להלן חוות דעתי בסוגיה שבנדון:

1. התבקשתי להביע עמדתי בשאלת חובת העסקת קציני הבטיחות בתעבורה בצל משבר הקורונה ובתוך כך חובותיו ותפקידיו בעת הזאת.

2. בפתח הדברים הריני להבהיר, באופן חד משמעי ונטול סייגים, כי חובת העסקת קציני הבטיחות בתעבורה ממשיכה להתקיים גם בשעה זו. כל הפסקת עבודה של קציני בטיחות בתעבורה, לרבות הוצאתו לחופשה ללא תשלום ("חל"ת"), אינה חוקית¹.

3. אסביר. בשונה ממרבית העובדים במשק, עצם העסקת קציני בטיחות בתעבורה אינה וולונטרית ומקורה בחובה שבחוק (ראה תקנה 579 לתקנות התעבורה, התשכ"א – 1961 (להלן: "תקנות התעבורה")). גם היקף משרתו של קציני הבטיחות בתעבורה מוסדר בתקנות התעבורה.

בעניין זה תשומת הלב, כי היקף משרתו של קציני הבטיחות נגזר מכמות כלי הרכב - ולא ממספר העובדים/נהגים (ראה תוספת חמש-עשרה לתקנות התעבורה).

4. תפקידיו, סמכויותיו וחובותיו של קציני הבטיחות מוסדרים בתקנות התעבורה, והם ממשיכים לחול גם בעת הזאת, ולדידי אף ביתר שאת, למעט הארכת מועדים חלקית ומינורית כמוסבר להלן:

א. תקנה 585 לתקנות התעבורה שכותרתה "תפקידי קציני הבטיחות" מונה 21 סעיפים ובהם "הוראות הפעלה" המפרטות את חובותיו וסמכויותיו של קציני הבטיחות. חובת קיום הוראות אלו ממשיכה לחול נכון ליום פרסום חוות דעתי, למעט ביחס לתקנות משנה 14-15 בלבד, לגביהן ניתן ביום 23.3.2020 "פטור זמני" (מצורף בעמ' 3);

ב. אשר ל"פטור הזמני" מובהר, כי אין המדובר בפטור הלכה למעשה, אלא בהארכת פרקי הזמן הקבועים בתקנות התעבורה, כאמור בפטור הזמני המצורף להלן;

¹ הוראות תקנה 581 לתקנות התעבורה קובעות: "א) בעל מפעל יודיע לרשות בכתב על סיום קבלת שירותי בטיחות מקציני בטיחות במפעלו, 30 ימים לפחות לפני הסיום, או מיד עם היוודע לו דבר סיום קבלת השירותים, לפי המוקדם מביניהם; בהודעה יפרט בעל המפעל את שמו ופרטיו האישיים של קציני הבטיחות וכן את פרטי כתב הסמכתו. ; (ב) בעל מפעל יודיע בכתב לרשות על אי-קבלת שירותי בטיחות בשל היעדרות של קציני הבטיחות העולה על 30 ימים ויודיע מי קציני הבטיחות שיחליפו במפעל בתקופת היעדרות כאמור. ; (ג) קציני בטיחות יודיע בכתב לרשות על הפסקת מתן שירותי בטיחות למפעל, 30 ימים לפני סיום תפקידו, וכן יודיע על היעדרות העולה על 30 ימים; בלי לגרוע מהאמור בכל תקופת היעדרות יוודא בעל המפעל כי הסדרי הבטיחות מתקיימים כתקנם בתקופת היעדרותו של קציני הבטיחות. ; (ד) הודיע בעל מפעל או קציני בטיחות על סיום מתן שירותים מקציני הבטיחות כאמור בתקנה זו, תבטל הרשות את האישור שנתנה לבעל המפעל לפי תקנה 584א." [ההדגשות הוספו על ידי הח"מ]

ג. תשומת הלב, כי בגדרי "הפטור הזמני" צוין במפורש: "למען הסר ספק יובהר כי אין באמור בכדי לגרוע מחובות קצין הבטיחות ובעל המפעל לפי התקנות ובפרט להמשיך ולוודא ולהבטיח את תקינות כלי הרכב וכשירות הנהגים." ;

ד. תקנות התעבורה (הוראת שעה), התש"ף - 2020 וצו התעבורה (הארכת תקופת תוקף רישיון רכב), התש"ף - 2020 (מצורף בעמ' 4-5), אשר נחתמו בימים האחרונים ועל רקע המצב השורר, עוסקים בהארכה זמנית של תוקף רישיונות נהיגה ו/או רכב וביטול זמני של רישיונות שהותלו. הקלות זמניות אלו אינן גורעות מחובת העסקת קצין הבטיחות וביצוע מטלותיו במועד ;

ה. למעשה, ההיפך הוא הנכון - ההוראות החדשות מחייבות טיפול מיוחד של קצין הבטיחות על בסיסן ; בתוך כך, הפקת תעודות מתאימות ביחס לרישיונות המוארכים ; השמשת כלי הרכב בהתאמה ; וכיו"ב פעולות הכרחיות הנגזרות מההוראות החדשות.

5. כמה הבהרות לפני סיום :

א. חובת קיום ההוראות שלעיל חלה במישרין גם על בעל "המפעל" ("מפעל" כהגדרתו בתקנות התעבורה ; ראה לדוגמה תקנה 587 לתקנות התעבורה) ועשויות לחול על גורמי הנהלה נוספים במקרים המתאימים, וזאת בהתאם ובכפוף להוראות כל דין.

ב. היה ובכל זאת תופסק עבודתו של קצין הבטיחות בניגוד לדין, על קצין הבטיחות למסור הודעה מתאימה למשרד התחבורה, כמצוות הוראות תקנה 581 לתקנות התעבורה, ובכך ימלא קצין הבטיחות את חובתו בהיבט זה.

ג. האמור לעיל נכון ליום פרסום חוות דעתי זו ובכפוף להנחיות הגורמים המתאימים, כפי שיהיו תקפות מעת לעת.

ד. בהיותו הרגולטור הרלבנטי ומכוח סמכויותיו שבחוק, בכוחו של משרד התחבורה ליתן הוראות נוספות.

ה. חוות דעתי נשענת על הוראות פקודת התעבורה [נוסח חדש] ; תקנות התעבורה, התשכ"א - 1961 ; "פטור זמני" מטעם משרד התחבורה, מיום 23.3.2020 ; תקנות התעבורה (הוראת שעה), התש"ף - 2020 ; צו התעבורה (הארכת תקופת תוקף רישיון רכב), התש"ף - 2020.

ו. חוות דעתי מיועדת לאיגוד קציני בטיחות מקצועיים בתעבורה בלבד ואינה תחליף ליעוץ משפטי אינדיווידואלי.

בכבוד רב ובברכה,
ניסים עזרן, עו"ד
עזרן, שטרנול ושות'

העתיקים:

מר אבנר פלור , סמנכ"ל בכיר תנועה, בדוא"ל: flora@mot.gov.il
נצי"מ מר נועם בגיינסקי, רמ"ד תאונות דרכים, בדוא"ל: atanaccident@police.gov.il
מר ישעיהו אברהם, ראש תחום קציני בטיחות, בדוא"ל: avrahamye@mot.gov.il
עו"ד ספיר דדון, יועמ"ש, בדוא"ל: dadonsa@mot.gov.il
הגב' דלית רגב, ראש אגף א', בדוא"ל: regevd@mot.gov.il

משרד התעבורה
והבטיחות בדרכים

מינהל תנועה-אגף הרישוי
תחום קציני בטיחות בתעבורה

23 במרץ 2020
מספר תיק: תפוצה
סימוכין: 20-262

לכבוד
קציני בטיחות בתעבורה

שלום,

הנדון: פטור זמני – תקנות 585(א)(14) ו-15

לאור המצב כיום בצל משבר הקורונה, ובהמשך לפניות שהתקבלו במשרד התעבורה, מתוקף סמכותי לפי תקנה 587 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן – תקנות התעבורה), הריני לאשר כי על אף האמור בתקנות 585(א)(14) ו-15 לתקנות התעבורה, קצין בטיחות רשאי לקיים את החובות הקבועות בתקנות אלו למילוי הטופס שבחלק ג לתוספת השלוש עשרה או לחתימה על רישיון מוביל כאמור בתקנה, לא יאוחר מ-90 ימים ממועד מילוי הטופס האחרון שבוצע על ידו לפני תאריך מכתב זה או לא יאוחר מתאריך 1.06.2020, לפי המוקדם ביניהם.

למען הסר ספק יובהר כי אין באמור בכדי לגרוע מחובות קצין הבטיחות ובעל המפעל לפי התקנות ובפרט להמשיך ולוודא ולהבטיח את תקינות כלי הרכב וכשירות הנהגים.

הוראה זו תקפה עד ליום 1.6.2020 בלבד.

לידיעתכם.

בברכה,

אברהם ישעיהו
מנהל תחום קציני בטיחות

העתק:

- מר אבנר פלור - סמנכ"ל בכיר תנועה
- גב' רגב דלית - מנהלת אגף א' תכנון ארגון ומנהל
- מר אסל מרדכי - מנהל תחום מטענים ומל"ח יבשה

צו התעבורה (הארכת תקופת תוקף רישיון רכב), התש"ף-2020

בתוקף סמכותי לפי סעיף 3(א1) לפקודת התעבורה¹, אני מצווה לאמור:

1. הארכת תקופת תוקף רישיון רכב אשר תקופת תוקפו מסתיימת בתקופה שמיום פרסומו של צו זה עד יום כ"ב בניסן התש"ף (16 באפריל 2020), תקופת תוקפו תוארך ב-30 ימים.

5 באב התש"ף 16 מאי (2020)
(חמ 5219-3)

בצלאל סמוטריץ'
שר התחבורה והבטיחות בדרכים

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; סייח התשס"ה, עמ' 456.

תקנות התעבורה (הוראת שעה), התש"ף-2020

בתוקף סמכותי לפי סעיף 13 לפקודת התעבורה¹ (להלן - הפקודה), אני מתקין תקנות אלה:

הוראת שעה – תוקף 1,
רישיונות נהיגה

על אף האמור בתקנות 173, 174(א), 174(א), 196(ד) ו-207 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961² (להלן - התקנות העיקריות) בתקופה שמיום פרסומן של תקנות אלה עד יום כ"ב בסיון התש"ף (14 ביוני 2020) (להלן - התקופה הקובעת), יחולו הוראות אלה:

- (1) רישיון נהיגה אשר תקופת תוקפו מסתיימת בתקופה הקובעת מחודש בזאת לתקופה של 90 ימים מתום תקופת תוקפו (להלן - תקופת הארכה).
- (2) אגרה בעד תקופת ההארכה תיכלל באגרת חידוש רישיון הנהיגה לפי תקנה 174(א) לתקנות העיקריות, ובעל רישיון נהיגה שהוארך כאמור ישלם אותה עד 90 ימים מתום תקופת ההארכה.
- (3) בעל רישיון נהיגה החייב בבדיקות רפואיות חוזרות כאמור בתקנה 196 לתקנות העיקריות, יעבור אותן עד 90 ימים מתום תקופת ההארכה.
- (4) בעל רישיון נהיגה החייב בבחינות או בבדיקות לפי תקנה 207 לתקנות העיקריות יעמוד בהן עד 90 ימים מתום תקופת ההארכה.
- (5) מי שבמהלך התקופה הקובעת הסתיימה התקופה שבה הוא היה נהג חדש כמשמעותו בסעיף 12א לפקודה, והוא זכאי לחידוש רישיונו לפי תקנה 173(א)(6), לא ייחשב נהג חדש בתקופת ההארכה.

הוראת שעה – 2,
התליית רישיונות

מי שהותלה רישיון הנהיגה שבבעלותו ערב התקופה הקובעת לפי תקנה 551(ה) לתקנות העיקריות, תיחשב ההתליה כבטלה עד ליום כ"ו באלול התש"ף (15 בספטמבר 2020), והיא תחודש בתום התקופה האמורה.

שר התחבורה והבטיחות בדרכים

התש"ף 16 באדר (2020) 5 אלול
(חמ 83 - 3-1ת)

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.
² ק"ת התשכ"א, עמ' 1423. התש"ף, עמ' 588.